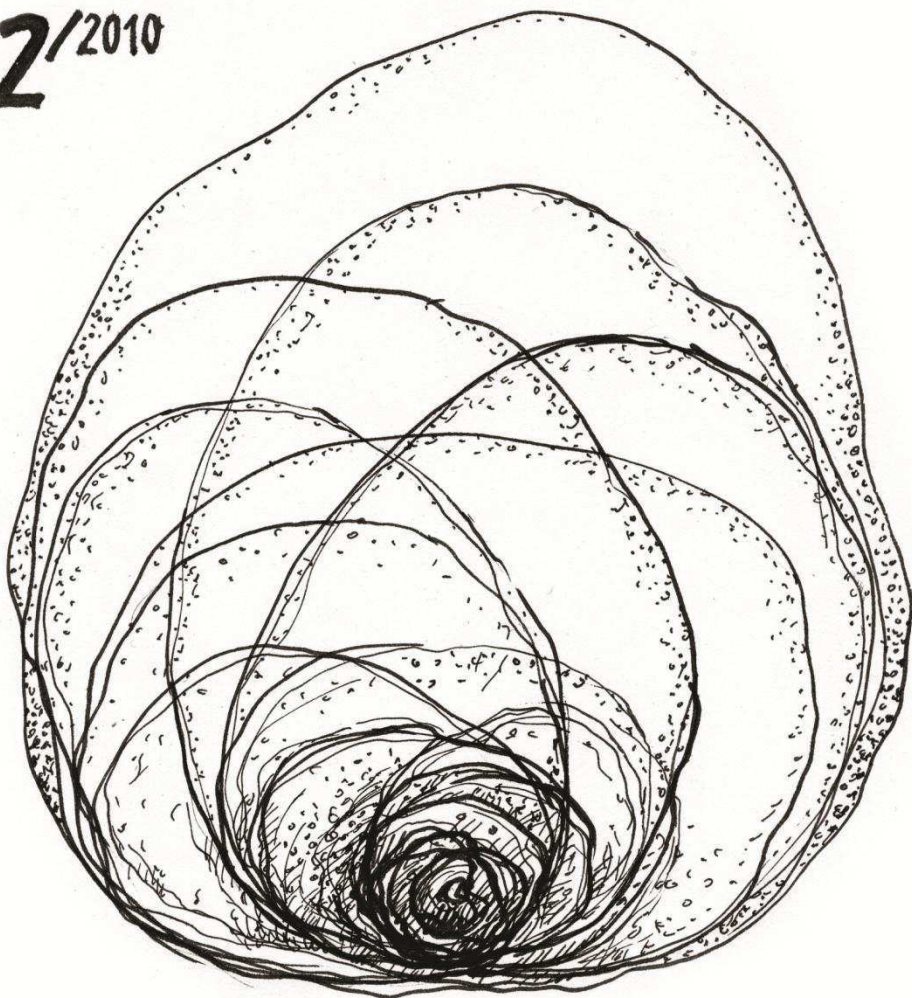

SETKÁVÁNÍ

2/2010

BRNEŇSKÝ EVANGELICKÝ MEŠIČŇNÍK

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel, kostel J. A. Komenského (Červený kostel)

Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453, 542 210 332

email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>

kazatelé: Jiří Gruber, senior a Olga Tydlitátová, farářka

seniorátní faráři: Jiří Šimsa a Marta Židková

kurátor: Václav Matoulek

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469

email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>

kazatelé: Jaroslav Vítek a Ondřej Kolář, faráři

kurátor: Jaroslav Kučera

Farní sbor ČCE v Brně - Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420

email: husovice@evangnet.cz, <http://husovice.evangelnet.cz>

kazatel: Štěpán Hájek, farář

kurátor: Vladimír Zikmund, seniorátní kurátor

Farní sbor ČCE v Brně - Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8, tel: 530 324 052

email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>

kazatelé: Pavel Kašpar, náměstek synodního seniora

Romana Špačková, farářka

kurátor: Miroslav Maňák, náměstek seniorátního kurátora

Diakonie ČCE – středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401

email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>

ředitel: Jan Soběslavský

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Hana Svobodová

Setkávání – brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2010 (XII). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Jaroslav Vítek. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Vychází 10x ročně s finanční podporou Statutárního města Brna. Doporučená cena jednotlivého čísla 12 Kč. Roční předplatné 120 Kč, sponzorské 150 Kč. Adresa redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6

V pátek začala kalamita.

Lidé i šaliny se brodili břečkou rozbředlého sněhu a bylo jen otázkou času, kdy doprava v Brně zkolabuje. Když jsem došel na hlavní nádraží, odjezdová hala byla plná nešťastných lidí, kteří nevěděli, jak se dostanou z práce domů. Vlaky na Tišnov byly zcela zrušeny, ostatní měly hodinová zpoždění. Nakonec se mi ještě podařilo odjet a v Telnici přesehnout na autobus do Dambořic. Další autobusy už nedojely nebo to objížděly přes Slavkov. Silnice na Hodonín byla uzavřena a ti, kteří k nám jeli autem, museli přes Židlochovice. Večer vypnuli elektřinu a přestal fungovat internet. Byli jsme odříznuti od světa. Kdysi jsem si v takových dnech, které na jižní Moravě nastávají tak dvakrát za pětiletku, s úlevou říkal: „Tak to vidíte, vy komunisti. Taky na vás došlo! Kde jste se svou technikou? Stačí, aby trochu nasněžilo, a jste v koncích.“ V duchu jsem sprádal plány, jak vezmeme kosy a vidle, půjdeme na národní výbor, svrhneme místní funkcionáře a nikdo se to nedozví. To jsem si, prosím, nevymyslel. To mi řekl církevní tajemník, když jsem chtěl schválit text vánočního dopisu a nelíbil se mu jakýsi citát z bible. Pravil, že v bibli jsou některé verše, že kdyby je věřící vzali vážně, museli by vzít lopaty a rýče a šli by svrhnout vládu. V podstatě měl pravdu, ale to jsem mu nemohl říci.

Vnučka ten večer zůstala u nás, protože rodiče nevěděli, zda vůbec dojedou domů. Manželka odešla na biblickou a tak jsem měl Aničku celý večer pro sebe. Nejdřív jsme hráli na schovávanou a pak si přála vyprávět o modrém panáčkovi. Každý dědeček má svou oblíbenou pohádku, ale tahle musí být vždycky nová. Modrý panáček je malá hadrová hračka, která myslí, mluví a pomáhá lidem. Tož jsme si vykládali, jak modrý panáček lyžuje, padá do závěje a plave v lavině... Však to znáte. Nakonec povídám, že bychom to někdy mohli sepsat jako knížku a Anička by k tomu mohla namalovat obrázky. Vnučka se toho hned chytla a říká: „Dědo, pojďme tu knihu psát.“ Musel jsem se bránit: „To není jen tak. To dá moc práce. Na to bych si musel vzít nejmíň týden dovolenou a místo psaní kázání vymýšlet pohádky o modrém panáčkovi.“ Anička se zarazila a řekla: „Kdybys přestal psát kázání, to by se asi Pánu Bohu nelíbilo.“

Teď jsem se zarazil zase já. „Myslím, že by se Pán Bůh nezlobil. On si ty příběhy o modrém panáčkovi také rád poslechne. Možná se na ně těší stejně jako ty.“ A v duchu si říkám: „Možná se mu líbí víc, než ta moje kázání.“

V noci přšelo a ráno je všechno obaleno ledem. Jdeme s Aničkou pěšky přes kopec do sousední vesnice, kde bydlí. Pro jistotu si беру lyžařskou hůlku, abych někde nezapačkal. Každá větvička je jako ze skla. I to nejobyčejnější křoví a suchá tráva by mohly jít na výstavu. Jak málo stačí a co bylo všední, stane se krásným. Anička si chce ty nejhezčí větvičky vzít sebou, ale já ji utěšuji, že doma na zahradě bude mít větvičky stejně krásné. V kuchyni ve

váze by jí stejně roztály. Boříme se ve sněhu a stoupáme známou cestou ke kříži u silnice. Tam nás čeká táta a zbytek cesty vezme Aničku autem. Já pokračuji mezi vinohrady a nemohu se vynadívát na tu krásu. Udělal jsem za to dopoledne asi čtyři sta fotek. Každý camfour obalený ledem se stává uměleckým dílem. Jsem jediný, kdo ho vidí! Za pár hodin led roztaje a bude po všem.

Jiří Gruber

BYLO

Dětské vánoční slavnosti

Brno I

V Betlémském kostele jsme letos měli možnost vidět vánoční hru "Andělé" z pera Štěpána Brodského. Pokusil se v ní vánoční tematiku uchopit trochu jinak. Bourá v ní zdánlivý stereotyp stále se opakujících svátků a slavností.

Brno II

Vánoční slavnost, která proběhla 20. 12. 2009 v Blahoslavově domě, nebyla v pravém smyslu vánoční hra, ale série pěti scének na motivy biblických textů o Ježíšově narození. Do poslední chvíle nebylo jasné, jak to všechno nakonec bude vypadat, protože scénky si nacvičovaly jednotlivé rodiny zvlášť... Ale experiment se vydařil. Přispělo k tomu nejen nasazení účinkujících, ale i hezké obrázky, které hru doprovázely.

Husovice

Čtvrtou adventní neděli odpoledne se hrála v Husovicích hra Jana Tkadlečka O vlících a ovečkách.

Vánoční hra v Židenicích

Vánoce ve verších, příběhy o mocných a bezmocných, ponocných, strážných i moudrých a také o narození Ježíše.

Jedno adventní ohlédnutí

My starší jsme vyrostli v době, kdy nebyla zrovna velká důvěra v policii, i když měla název Sbor národní bezpečnosti. Viděli jsme je sice postávat třeba o půlnoční u velkých městských kostelů, kde uvnitř prováděli někteří mladí všelijaké výtržnosti. Před dvaceti lety byla důvěra v policii vůbec nejmenší a pak se přece jen začalo něco měnit, možná ani dvě desítky let všechno nenapraví.

Pozvánka a vstupenka nám oznamují datum 11. 12. 2009 a místo konání adventního koncertu v bazilice Nanebevstoupení Panny Marie na Mendlově náměstí na starém Brně. Oznámení pořadatelů nám zní podivně, ale pro mladší lidi, díky Bohu, už ne. A tedy pořadatelé: Policie České republiky, Ředitelství Městské policie a Sportovní klub policie Kometa Brno. Interpretem byla Hudba Hradní stráže a Policie České republiky.

Dali jsme s manželkou přednost této akci pro zvané před dalšími, které se na tento večer nabízely, a nelitovali jsme. Vstupným bylo množství dárků pod připravený vánoční stromek v „chrámové předsíni“ pro děti v Domově svatě Markéty České charity na jižní Moravě a Dětského domova ve Strážnici. Nikdo neskrblil, i když se nemohl nijak zviditelnit.

Návštěvníky pozdravil opat zdejšího kláštera Evžen Martinec, který je 11. opatem a 5. po Gregoru Johannu Mendelovi. Mimo jiné říkal, že augustiniánský kostel rádi zapůjčili pro tento humanitární koncert. Připomněl historii kláštera, jeho zakladatelku Elišku Rejčku, spjatost tohoto místa s hudebním skladatelem Pavlem Křížkovským a Leošem Janáčkem. Nevadí nám, že vidíme vedle sebe řeholní oděv a vojenské a policejní uniformy. My jsme dříve vidali důstojníky v kostelích ve výcvikových prostorech na politickém školení mužstva. Také to už je za námi.

Uniformovaných hudebníků bylo několik desítek (většinou s žesťovými nástroji), včetně sólistů zpěváků (soprán a bas) a sólistů orchestru.

Program měli sestaven od méně známých skladeb až po ty nejznámější, které slyšíme v předvánoční a vánoční době, doplňují tak vánoční náladu. Vyslechli jsme skladby Georga Friedricha Händela, Johanna Sebastiana Bacha, Antonia Vivaldiho, Jana Jakuba Ryby až po „Ave verum corpus“ Wolfganga Amadea Mozarta.

Krásu zaplněného gotického chrámu, vedle podmanivé hudby, obdivovali mnozí, hlavně mladí, kteří pocházeli v naprosté většině ze sekulárního prostředí. To se dalo poznat z jejich postojů a dotazů před koncertem. Atmosféru doplnila a mile překvapila pořadatelská služba mladých policistek a policistů ve slušivých slavnostních uniformách. Rozhodně se lišila třeba od uvaděček v divadlech. Oni každého přivítali a pozdravili, rozdávali programy, byli příjemní, ochotní a usměvaví.

I takto neobvykle jsme prožívali advent s tím vědomím, že když jde o dobrou věc, mohou si porozumět všichni nesobečtí lidé – křesťané i nevěřící.

Jiří Novák

Milost ve světových náboženstvích

Úvod

Většina křesťanů se domnívá, a do jisté míry právem, že křesťanské pojetí milosti je naprosto jedinečné. Učení o tom, že člověk si sám ve své bídě nemůže pomoci, že je zakletý v hříchu a neschopný sebenápravy, že záchrana člověka je od začátku až do konce dílem Boží milosti, kterou si nemůžeme nikterak zasloužit, že Bůh se sklání k člověku v Ježíši Kristu a jenom díky němu člověka zachraňuje, ospravedlňuje a posvěcuje - toto učení najdeme v takto formulované podobě skutečně jenom v křesťanství.

Otázkou ovšem zůstává, jestli v ostatních náboženských tradicích opravdu nenarazíme na nic ani vzdáleně podobného. Někteří křesťané tvrdí, že křesťanství je svědectvím o milostivém příklonu Boha k člověku, zatímco ostatní náboženství představují marné pokusy vyšplhat se do nebe po žebříčku vlastních zásluh, vlastních náboženských výkonů, sebezapření a tak dále. Toto pojetí je podle mého názoru přece jen poněkud zjednodušující. V náboženstvích světa najdeme četné stopy vědomí lidské nedostatečnosti a Boží nezasloužené, láskyplné, zdarma nabízené přízně, najdeme v nich (tu a tam) i poznání, že člověk si sám nepomůže, že je zakletý ve své hříšnosti a odkázaný na pomoc přicházející shůry. Ba najdeme v nich zcela výslovnou tematizaci tohoto problému, tedy hloubky lidské porušenosti a z ní pramenící potřeby nezasloužené milosti.

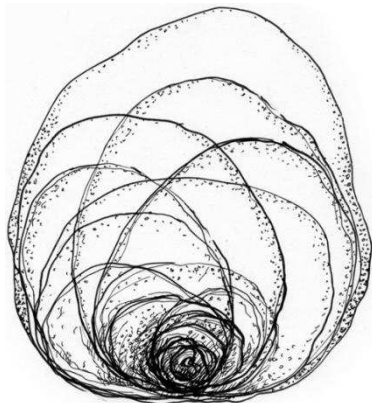
Hinduismus

Začněme v Indii, v kolébce hinduismu a buddhismu. Už v roce 1930 napsal německý teolog Rudolf Otto studii nazvanou Indická náboženství milosti a křesťanství. Otto si v této práci všímá překvapivé podobnosti mezi křesťanským učením o milosti a myšlenkami jednoho z nejvlivnějších indických učenců Ramanudži (1056-1137), který vykládá starší indickou tradici tak, že rozhodující důraz klade na osobní důvěryplný vztah věřícího k osobnímu božstvu (Višnuovi), přičemž důležitým rozměrem tohoto vztahu oddanosti (bhaktz) je vědomí vlastní nedostatečnosti a důvěra v boží zachraňující milost (prasáda). Lidské nitro je podle Ramanudži příliš zatemněno nevědomostí a tělesnými žádostmi, člověk je proto odkázan na spásnou intervenci milujícího Boha. Náležitou odpovědí z lidské strany pak není hromadění dobrých skutků a snaha zasloužit si spásu, ale oddanost a láska vůči milujícímu Zachránci. Ramanudžovi žáci toto učení ještě upřesnili a rozvedli; hovořili o opičí cestě a kočičí cestě. Opičí cesta počítá s aktivním podílem člověka na vlastní spáse - tak jako se opičí mládě musí samo pevně držet matky, když ho nese do bezpečí. Stoupenci kočičí cesty naopak trvají na tom, že člověk je ke své záchraně "nesen" bez vlastního přičinění - tak jako kočka nese své vlastní mládě v zubech a ono samo se na přesunu do bezpečí nijak nepodílí.

Pavel Hošek, Křesťanská revue 5/2009, 1. část, vybral Jiří Gruber

Promluvil k nim jiné podobenství: „Království nebeské je podobno kvasu, jež žena vzala a ukryla do tří měric mouky, až všecko bylo prokvašeno.“

(Mt 13,33 – Žilkův překlad)

Ježíšova podobenství. Království nebeské se něčemu podobá. S královstvím nebeským je to, jako když... Jsou tu podobnosti, o nichž lze mluvit. Právě o těch podobnostech chce Ježíš mluvit. Nevytváří žádné jinotaje ani skrývačky. Ježíšova podobenství jsou nápovědy pro nás a kvůli nám. Nápovědy o tom, co přichází a co můžeme sami nějak poznat. Pocítit na své vlastní kůži. Žít to. Tady a teď.

Království nebeské stále ještě přichází. Na jednu stranu můžeme být zklamaní. Ještě není úplně dobojováno. Ještě není konec.

Není to ale mnohem spíše nadějně? – Stále tu ještě je ten čas přicházení... stále tu ještě je ta možnost vstoupit a nechat se změnit.

Myslím, že rozumím nejistotě věřícího člověka. Ani náhodou nejsem dokonalý. Pořád je toho ohromná spousta, co kazím. Stále dokola. Pořád nějak nedokážu spoléhat se zcela a úplně.

Nejsem zklamán z toho, že království nebeské stále ještě přichází. Jsem vděčný za to, že pořád ještě jsme v čase přicházení. Jsem za to rád. Nejen kvůli sobě. Znáám ve svém okolí mnoho těch, kterým ještě nedošlo, že Bůh není nepřítel. Že Bůh ani člověk nejsou jen „jednou věcí mezi mnoha ostatními“, k níž lze zaujmout lhostejný postoj.

Na Ježíšově podobenství o kvasu jsem pochopil, že království nebeské není nic statického, neměnného a dopředu určeného. Je to spíše proces, který se s námi a mezi námi děje. Možná trochu pomalu, ale rozhodně ne nedůsledně.

Není to ani obrana. Zeď spadlá z nebe rozdělující jedny od druhých. Je to spíš útok. Útok takové intenzity, že člověka občas napadne, zda takováhle intenzita a dravost nejsou za hranicí vkusu a únosnosti. - Každý člověk. Celý svět pod vládou nebeského království...

Nebeské království ale přece neútočí proto, aby rozdělovalo a rozkládalo. Útočí proto, aby sjednocovalo a spojovalo. V tomhle útoku jde o jednotu všech. Není to výmysl jednoho chorého mozku. Je to skutečnost, která se děje už dávno, od samého začátku. Jednota už je tu dávno. Byla tu vždy. My ji teď díky Kristu Ježíši můžeme poznávat a žít. - Tak jakýpak vlastně útok, když to tu bylo vždy?

Přemýšlím nad tou ženou, která kvas do těsta z mouky „skryla“. To přece nebyla náhoda. Kvas jí nespádnul do těsta náhodou. Ježíš o tom ve svém podobenství nemluví. Možná proto, že se to rozumí samo sebou. Cílem té ženy nebylo jen prokvasit celé těsto. Cílem bylo udělat z něj pokrm. Asi nějaké chleby. Celou hromadu chlebů. Tak velkou, že by se z nich najedlo minimálně sto lidí. Možná i sto padesát, jak jsem se kdesi dočetl.

Není pak království nebeské, Ježíšem přirovnané ke kvasu, vlastně budoucím pokrmem, který dokáže nasycit hladové? Pokrmem, který sil neubírá, ale naopak je dodává? Každému, kdo jednou přijme ten kvašený chléb?

To, co bylo na začátku dvojí – mouka a kvas – se spojilo v jedno jediné těsto. Z dvojího lze vytvořit jedno jediné. A ne tak, že ti velcí převálcují ty malé. I ti malí mohou být tím důvodem a silou, která dokáže měnit.

Mouka přece potřebuje kvas a kvas potřebuje mouku. Teprve spolu a dohromady jsou těstem, z něž lze upéci kvašený chléb. Tohle ta žena věděla a proto ten kvas do mouky „skryla“. Nechtěla, aby vyhrálo jedno nad druhým, ale aby jedno ovlivnilo druhé. Aby jedno druhé pozměnilo. Ne zvnějšku, ale zevnitř. Ne rychle, ale pomalu a důkladně.

Kvas a kvašené věci považovali Izraelci za nečisté a vždy tak trochu nebezpečné. Bujení, které zasahuje do Božích pravomocí. Neřekl pak Ježíš tohle své podobenství také proto, aby kromě té síly malého ukázal i na to, že nic není nečisté samo o sobě? Že čistými a nečistými se věci stávají až tím, jakým způsobem a kvůli čemu je užíváme?

Království nebeské, tak jak o něm mluví Ježíš, není nic tajemného. Nic, co teprve přijde. Je to forma žití, spolužití jedněch s druhými. My všichni dokážeme být jedním jediným lidem. Protože jím díky Bohu jsme. My všichni můžeme a máme být nakaženi tím Ježíšovým kvasem, který má sílu a moc změnit doslova každého. A kdo takhle vidí sebe, svět a všechny lidi v něm, je tím Kristovým kvasem skutečně prokvašen.

MODLITBA

Hospodine, tvůrce Všemohíra, chválíme tě a děkujeme za všechno tvé sklánění se k nám. Není nikdo, kdo by od tebe nedostával. Nic a nikdo na celém tvém světě. A ty jsi k nám ve svém Synu přišel, abychom to pochopili a poznali. Zažili a na vlastní kůži pocítili. Všichni. Pane náš, nedej nám na to zapomenout, uč nás víc a víc rozumět tobě i tomu, jaké úmysly s námi máš. Prosíme tě, dej nám sílu a odhodlání žít naše životy v plnosti, kterou jsi ty sám pro nás připravil. Amen.

Autorem pobožnosti je **Petr Grendel**. Narodil se v roce 1976 v Praze. ETF UK studoval v letech 1998-2007. Pokřtěn byl v roce 1999 ve střešovickém sboru ČCE. Vikariát absolvoval v letech 2007/2008 v Zábřehu na Moravě. Od roku 2008 je farářem ČCE v Domažlicích.

Mládež

Ve sboru **Brno I** se s mládeží scházíme ve středu v šest večer (někteří samozřejmě chodí až na sedmou). Od října do prosince část mládeže zpívá na kurzech Alfa, které ve sboru probíhají. Potom za odměnu dostaneme večeri. Programem schůzek bývá zpěv s kytarou ze zpěvníku Svítá a poté debata (nejčastěji o nejpalčivějších světových otázkách, ale i o našich vlastních názorech). Někdy se dohodneme, že jeden bude mít připravený duchovní program - probíráme různé části Bible, ale bez systematického přístupu. Na některé schůzky pozveme hosta, který nám připraví program (např. Katka Rybáriková) a jednou za čas také hostíme vysokoškolskou mládež. Naše brněnská mládež používá své internetové stránky (no, používá, řekněme, že má), které jsou aktualizovány výhradně podle času administrátora). Najdete je na adrese <http://www.evangelicka-mladez-brno1.ic.cz>

SH

Chcete si udělat obrázek o mládeži v **Blahoslavově domě**? Dobrá tedy, představím vám naši mládež v obrazech. Obraz první: bezesporu zpěv. Jako první proto, že jím mládež začíná i končí, ale co víc - dovolím si označit naši mládež za zpěvácky i muzikantsky nadšenou. Obraz druhý: biblické čtení pod vedením Ondřeje Koláře a pana Nico ter Lindena. Druhý jmenovaný napsal knihy, které nám už druhý rok slouží jako výborné vodítko pro biblické úvahy - letos začínáme s druhou knihou, výklady k evangeliím. Obraz třetí: hry a tvoření. Náš poslední společný počin byla na podzim příprava celých mládežnických bohoslužeb. Myslím, že to pro nás byla velmi zajímavá zkušenost a nebudeme proti uskutečnit znovu něco podobného. No, máte se na co těšit.

LK

Každé úterý od 19 hodin se v prostorách **židenické modlitebny** schází kolem 15 mladých lidí a vždy jeden z farářů. Od září se vedení mládeže ujala malá skupinka akčních mládežníků. Vedení jednotlivých setkání má vždy na starosti určený člověk, který uvaří pro všechny čaj, dohlíží na čas, vítá hosta. Schůzky začínají tradičně zpíváním písní. Zhruba po 15 minutách má jeden z mládeže pro všechny připravenou „zahřívací“ otázku na nejrůznější témata. Následuje krátká pobožnost, kterou připraví zase někdo jiný. Pobožnosti mají různý tvar, a to podle toho, kdo pobožnost připravuje. Hlavní program vede další z mládeže. Letos se věnujeme výkladu a diskuzi nad evangeliem podle Marka s pomocí knihy Nico ter Lindena. Tato část programu je zakončena písní a modlitbou. Někdy zbude čas na hru nebo popovídání o čemkoli. Jednou

měsíčně místo hlavního programu je pozván zajímavý host, většinou ze židenického sboru, a hovoří na téma, které je mu blízké. Schůzky mládeže v Židenicích jsou radostným a inspirativním setkáním lidí, kteří Kristovo následování ve svých životech berou vážně.

RŠ

Husovická mládež pulsuje svébytným a pestrým životem. Při pravidelných schůzkách jsme se několik let podrobně zabývali Evangeliiem podle Matouše. Výklad měl farář, následovala diskuse, většinou na velmi dobré úrovni. Nyní právě přecházíme na jiný typ programů, budeme se zamýšlet nad různými tématy víry. Mládež je aktivní, organizuje pro děti schůzky, víkendové pobyty i letní tábory, jezdí na vodu a na brigády. Několikrát také připravila hlavní hru pro seniorátní rodinnou neděli. Chodí společně na kulturní akce, angažuje se pro demokracii. Rozhodně není uzavřena ve zdech modlitebny či srubu, tvoří také jádro komunit kolem kavárny Podnebí, kapely Poletíme? či uměleckého sdružení Tužme se.

ŠH

SLUŽBA BLIŽNÍMU

Podaná ruka z Kurdějova

Zdávná nás zaujalo, že se kolem katolického teologa P. Jaromíra Smejkala (49), faráře v Kurdějově, obci mezi Hustopečemi a Nikolčicemi, pravidelně scházejí rozmanité skupiny zvláště motivovaných lidí. Před delším časem mu položil několik otázek Ctirad Novák.

V roce 2007 jsme v tomto časopise referovali o sdružení

„Podané ruce“, zaměřeném na lidi drogově závislé. Předpokládám správně, že na jeho aktivity navazujete i vy v Kurdějově?

JS: Jsme u nás vskutku jakási větev Podaných rukou. Ty však jsou samostatným občanským sdružením, ne součástí církevních struktur. Možná

tam převažují věřící lidé, jež ta práce zajímá, ale ze zásady tomu tak být nemusí. V Kurdějově je z církve jakoby „podána ruka do Podaných rukou“.

Cítíte se víc otcem svých věřících, nebo aktivistou Podaných rukou?

JS: Ještě před vysvěcením jsem pobýval v jedné drogové komunitě v Itálii, abych obkukal, jak to tam dělají. Šlo o společenství založené jistým jezuitským knězem. I moje kněžství bylo od počátku směřováno k pomoci lidem s drogovým problémem. Ovšem otec biskup měl o mně představu, že se musím nejdřív naučit kněžství v řádné farní pastoraci, a že mě pak pro tu specifickou bude postupně víc a víc uvolňovat. Vzhledem k tomu se rozhodl umístit mě někde, kde té klasické služby zase tolik nebude. Už po léta tedy pode mne spadá kurdějovská farnůstka.

Jak dalece vaši farníci stojí za tak extenzivní práci, kterou děláte?

JS: Jsem ve společenství místní církve zakotven, mše svatá je pro nás centrem a východiskem všeho ostatního. Ale na samu farní pospolitost až tak nespolehám, poněvadž jejich účast je dost nahodilá (ač i tam už máme několik stabilizovaných věřících). Spíš spoléhám na společenství Komunity Milosrdenství, jejíž členové se dobrovolně zavazují k modlitbě a milosrdné službě lidem na okraji společnosti. Kurdějov je místo, které nám bylo darováno, když se zakládaly Podané ruce. Do jejich díla jsme byli, celá skupina, od začátku ponořeni. Hledali jsme však, kde najít při náročné práci v terénu útočiště, něco jako duchovní domov, v němž bychom se mohli pro službu regenerovat... Těm lidem nešlo toliko o práci v Podaných rukách, po níž by se zase rozcházeli domů a tam se třeba soukromě pomodlili. Šlo jim o to vytvářet společenství modlitby, společenství života. V počátcích se sem sjížděli načerpat nové síly, a bydleli pospolu.

Společenství života teď tímto způsobem nepokračuje, mimo jiné i proto, že několik lidí z komunity už odešlo a další se přestěhovali jinam. Dostalo to ráz trochu volnějšího seskupení. Na kurdějovské faře bydlím sice zase sám, ale lidé, kteří jsou na mě navázáni, tam za mnou jezdí k setkáním a duchovním obnovám, někdy i na více dní. Takže společenství – byť příjíždějící a odjíždějící – tam žije dál.

Prý se u vás nejčastěji sjíždějí maminky?

JS: Ano, původní myšlenka byla pomoci několika maminkám, které po velmi pohnutém životě s drogovou kariérou zůstaly samy se svým dítětem a potřebovaly oporu ke stabilizaci. Pokoušíme se jim nabídnout jakousi platformu, např. psychologickou podporu, intervenci, poradenství a duchovní doprovod, aby se opět nepropadaly někam na dno. Společenství maminek je jedna ze služeb Podaných rukou. V Brně je naším pracovištěm „K-centrum“ (kontaktní místnost na Vídeňské 3); Kurdějov je jakási jeho odbočka. Utekli jsme se tam, abychom byli trochu stranou hlavního náporu a zůstali pro tu základní práci chráněni před příliš těžkými klienty. Chronicky drogově závislí tam zvání nejsou.

Jedna z poloh vaší duchovně pastorační služby je následná péče (post-péče). Čeho se týká?

JS: Týká se klientů, kteří v rámci Podaných rukou prošli nějakou léčbou a dál jim vlastně není co nabídnout. Už se jen očekává, že budou správně

fungovat, ale oni jsou pořád nějaké pomoci potřební. Právě na to se zaměřujeme. Těm, kteří s námi navážou nějaký kontakt a získají k nám důvěru – těm se věnujeme a doprovázíme je na jejich cestě. Jsou to nejen ty maminky, ale už i muži, společenství tatínků, jimž poskytujeme v Kurdějově stejnou možnost duchovních obnov. Vedle toho soustavně nabízíme celým rodinám, i rodinkám neúplným, aby si přijížděly na víkend odpočinout nebo tu déle pobýly s dětmi o prázdninách; využily levné ubytování, možnost vypadnout z města, trochu se zrekreovat a prožít něco duchovního. Zveme i k různým jednorázovým setkáním a slavnostem (na Silvestra, o svátcích apod.).

Vím, že intenzivně věnujete osobní pastýřskou péči desítkám, možná stovkám „klientů“. Jaký je váš pracovní rozvrh?

JS: V Kurdějově trávím většinou víkend, naplněný společnými aktivitami, k nimž přijíždějí účastníci odjinud. Obvyčejně zůstávám i přes pondělí, což je můj volný den (já taky odpočívám!), v úterý funguji v místní farářské práci a obstarávání okolo farnosti, kostela apod., ale to tam už lidé přijíždějí samozřejmě také na zpověď, na pastorální setkání nebo poradenství, ať drogové či psychologické, nebo když prožívají nějakou těžkost a hledají oporu. Ve středu už obvyčejně zvedám kotvy a odjíždím z Kurdějova. Budťo jedu do terapeutické komunity v Kostelním Vydří u Dačic, což je další ze služeb sdružení Podané ruce, nebo do Brna, kde mám domluvena nějaká setkání a výjezdy za konkrétními lidmi, kteří potřebují pomoc, povzbuzení, křesťanskou službu. Ve čtvrtek mívám dopoledne buď mši v bohunické věznici, nebo jezdím do naší chráněné dílny „Eikón“ ve Francouzské ulici. Tam pracují klienti, kteří potřebují podporované zaměstnání, aby se zvrávorali po léčbě; je třeba se nějak znovu zachytit, postavit na nohy, získávat pracovní návyky a také něco málo vydělat. Ve čtvrtek odpoledne jsem k dispozici klientům docházejícím do K-centra na Vídeňské, nebo už mám v naší kontaktní místnosti sjednané schůzky s lidmi, kteří se trápí s nějakými problémy. Navečer se pak s některými zase setkávám doma nebo s nimi jezdím na návštěvy. A druhý den, v pátek, zajíždím skoro na celý den do vězení, k individuálním kontaktům.

Účastní se bohoslužeb vězňové z vazby společně s odsouzenými?

JS: Musí se to konat zvlášť. Pro vazební vězně dělám mši dopoledne ve čtvrtek, a to na střídačky pro muže a ženy. Pro již odsouzené – kterých ovšem je v bohunické věznici ve srovnání s vazebními málo – sloužím mši zhruba jednou za měsíc v pátek odpoledne po skončení individuálů. Obvyčejně pak zase jedu někoho navštívit, někdy jsem žádán o rozhovor pro noviny atd.

Zdá se, že jak ubývá praktikujících křesťanů, zvětšuje se u nás na druhé straně prostor pro pastorální diakonii. Může být pro naše okolí ilustrací, že ty lidi někdo miluje. Ukřižovaný a vzkříšený Pán je při díle.

JS: Ano, a zvláště tam, kde člověk trpí. Zdrojem nové živosti církve je, že Pán oslovuje a volá své služebníky, aby byli právě u těchto lidí v utrpení.

Nepovolal svoje učedníky pouze k osobní nábožné konzumaci.

JS: Smím se u toho trochu pozastavit? Jako začínající kněz jsem cítil potřebu jít až do těch okrajů společnosti a do individuálních kontaktů s trpícími lidmi. Měl jsem trošku pocit, že ta církev za mnou je poněkud pasivní a že je teď potřeba se do toho dát a nějak to změnit. Takovou tu údržbářskou pastoraci jsem si u sebe zlehčoval, jako že je skoro samoúčelná. Teď už tak nesmyslím. Snad že jako kněz dozrávám, nyní to doceňuji a zjišťuji, že obojí je stejně důležité. Je ale potřeba, aby se obé vzájemně vyvažovalo. Ta „údržba“ tu musí být. A nejde přitom jen o uspokojování náboženských potřeb věřících, jak říkali komunisté. Že to národu tak dlouho vtloukali do hlavy, míváme sklon pravidelný život v církvi podceňovat. Ale všichni potřebujeme re-evangelizaci. Bez ní nemůžeme vycházet do duchovního boje.

O co jde například v jedné z vašich nestandardních skupinek, tzv. „spolča“? (*Dvě jeho členky jsou rozhovoru přítomné.)

JS: To je spíš než na Podaných rukách postaveno na výše zmíněné Komunitě Milosrdenství (mající své stanovy i řeholní sliby – např. závazek žít jiným způsobem života). Komunita se starala, aby zde bylo určité společenství i pro lidi, kteří ho nemají v církvi. My sami jsme s životem ve společenství osobní zkušenost měli, i za totality jsme k svému velkému užítku dělali taková „spolča“. Proto jsme měli za důležité, aby to pokračovalo i dále. Viděli jsme lidi, kteří by se s námi chtěli někde scházet a spolu modlit, ačkoli nejsou v žádné komunitě, a tak jsme jim nabídli, že budeme takové společenství organizovat a udržovat. Od té doby se v Brně nebo blízkém okolí jednu neděli v měsíci setkáváme na půl dne v bytě někoho z nich.

**Lenka: Myslím, že za mnohým z účastníků se dají vytušit různé životní zkoušky, jež ještě dlouho doznívají. Ze svého pohledu bych řekla: Já každé z těchto setkání prožívám jako Boží milost. Duchovní témata (a slova Písma), která se nám tam nevšedním způsobem otevírají, vyúsťují do spontánního, hluboce osobního rozhovoru a do společných modliteb. Ze „spolča“ se pak rozjíždíme jako po setkání s Kristem, v obnovené síle a povzbuzení k zápasu o nový život uprostřed těch nejsyrovějších všedních podmínek.*

**Magda: A když potom někdo z nás dá o sobě třeba vědět, že mu je zle, funguje tu síť vzájemné opory a modliteb, která pochází právě z těch společných chvil. Někdo víc potřebuje slovo, jiný zas prostý kontakt. Že jedni na druhé myslíme a že se to stále utužuje, vnímám jako velkou věc. Když se cítím nedobře, opravdu mě to nese.*

JS: Mám zkušenost, že toto se spontánně tvoří samo, že spolčo je živé, ne jenom formální setkávání, a stejné to je s těmi skupinami maminek a tatínků. Když se sejdou, sdílejí se o mnoho věcí a pomáhají si navzájem sami. Takže na mně je především služba pastýřská a usilovný zápas v přímluvách před Pánem.

**Lenka: Kolem duchovního jádra se vytvářejí normální přátelské vztahy a péče jedněch o druhé. Roste fungující společenství církve.*

[Během rozhovoru se P. Smejkalovi několikrát rozezvonil mobilní telefon.]

JS: Ty mobily teď skoro začínají být zvláštním nástrojem pastorace. Je to osobnější medium, než například televize a rozhlas. Poselství Slova se tak dá

přenést velmi aktuálně. Hodně toho využívám, když ovečky, se kterými se nemohu sejít, potřebují akutní pomoc. V naší době se člověk k pastoraci může přemísťovat dost daleko a dost rychle autem, což dříve nebylo. Ale teď už se můžeme kamkoli na různá místa, třeba stovky kilometrů vzdálená, přenést bezprostředně mobilem. Původně jsem od toho moc nečekal. Ale není to tak dávno, co jsem komusi psal esemesku, jak se modlit a co udělat, a pak jsem se na dálku bezděky pomodlil sám, a překvapivě se dostavil okamžitý účinek. Žádná vzdálenost a žádná forma není pro Pána Boha překážkou. Modlíme se tedy i přes mobil. Když ten člověk je v tísní, v krizi, pod útokem zlého ducha, tak se přímo modlím, rozvazuji z moci zlého – a on může být vyváznán a upokojen, chvála Bohu.

Čtenář asi bude žasnout, jak usilovně u vás všechno míří k záchraně klesajících.

JS: Církevní společnost tvoří někdy lidé, kteří „všecko mají“. Bylo jim dáno uvěřit a jsou stabilizovaní; nějakých zvláštních potřeb – svých nebo cizích – si ani vědomi nejsou.

**Lenka: Jakmile je všechno tak zaběhané a usazené, je na místě otázka, neztratila-li církev schopnost vnímat a přijímat odchylné lidi. Pak ten, komu je špatně, neví, co s tím. Bojí se to říct nahlas a nemá odvahu vstoupit.*

JS: Tahle pospolitost okolo nás je vytvářena lidmi, kteří mají velké životní problémy a velkou potřebu pomoci. O to větší je nutnost budovat vztahy a mít „spolčo“, abychom byli pospolu a nesli břemena jedni druhých podle zákona Kristova; a abychom prožívali tu dimenzi církve, že je vnímavou rodinou, která se navzájem podporuje a nese.

Máme radost ze služby vašeho otevřeného, nízkoprahového společenství. A velmi děkuji za tento rozhovor.

NAŠE SBORY

Dambořice

Dambořice jsou nevelká, ale stará obec (první písemná zmínka je z roku 1141) na úpatí ždánického lesa, na jehož svazích se pěstuje dobré víno. Národopisně patří do oblasti hanáckého Slovácka. Dnes mají 1345 obyvatel, kteří dojíždějí za prací většinou do Brna (36 km) nebo do Kyjova (20 km), kromě toho je v obci zemědělské družstvo a středisko přečerpávání ropy. Díky příjmům z této těžby probíhá nyní v obci čilá výstavba. Budují se dětská hřiště, kluziště, obecní domy a další infrastruktura.

V 16. století v dobách náboženské svobody byla většina obyvatel evangelického vyznání. V sousedních Násedlovicích a Ždánicích je doložen sbor Jednoty bratrské. O rozkvět Dambořic se zasloužila také silná komunita habánů - novokřtěnců, kteří byli velmi vynalézaví a pracovití. Po Bílé hoře byli z vesnice pro svou víru vypuzeni. Většina z nich odešla do Uher. Zůstaly zde po nich na několika místech prostorné sklepy, zbytky hrnčířských pecí a cizokrajná jména (např. Hortvík).

V následujícím těžkém období za tajnými evangelíky přijíždějí kazatelé z Uher a Saska. Kralická bible a postily se četly za zamčenými dveřmi v přísném utajení. Dambořičtí evangelíci měli však v té době rozvinuté kontakty se svými souvěrci z nedaleké Nosislavi, což víme díky tomu, že tyto styky byly vyzrazeny, vyšetřovány a zabavené dopisy se zachovaly.

Několik let před tolerančním patentem zapisoval místní katolický farář některé děti již jako helvíty. Jejich rodiče tedy svou víru neskrývali a měli odvahu se k ní přihlásit ještě dříve, než to bylo zákonem povoleno. Celá oblast je dodnes silně katolická a evangelíci se udrželi pouze tam, kde jich bylo více pohromadě. Nedaleko odtud je známé poutní místo Žarošice, kam se konají poutě z širokého okolí.

Evangelický sbor reformovaného vyznání v blízkých Kloboukách byl založen již rok po vydání tolerančního patentu. Sbor měl 19 obcí, celkem 1 350 členů, z toho 130 evangelíků bylo v Dambořicích, 142 v sousední obci Velké Hostěrádky a 136 v Násedlovicích. Jejich počet neustále vzrůstal a počátkem 19. století bylo jen v Dambořicích již 360 přihlášených evangelíků. Jejich touhou bylo mít vlastní sbor i budovu, neboť cesta do Klobouk (asi 10 km) na bohoslužby byla dlouhá a často velmi neschůdná. Stejně dlouhá, nikoli ale neschůdná, se ukázala i cesta k vlastní modlitebně. Třikrát dambořičtí evangelíci žádali o povolení k postavení vlastního svatostánku, třikrát byli vrchností odmítnuti. Ale jejich vytrvalost byla nakonec odměněna a novou modlitebnu otevřeli 5. července 1888, šedesát tři let po podání první žádosti.

Ze sýpky bývalé katolické fary byla vybudována vytoužená modlitebna, která slouží po různých úpravách dodnes. Při prvních slavnostních bohoslužbách daroval Dambořicím kloboucký duchovní Ferdinand Císař vlastnoručně podepsané Písmo svaté, které doposud zdobí stůl Páně. Bohoslužby zde bývaly především odpoledne a přijížděli sem kazatelé z Klobouk.

Cílem dambořických evangelíků však bylo mít nejen vlastní modlitebnu, ale také vlastní sbor a kazatele. Mateřský sbor však tyto snahy příliš nepodporoval, protože by to pro něj znamenalo umenšení příjmů a počtu členů. Osamostatnění se podařilo až po druhé světové válce a zásluhu na něm má tehdejší kloboucký farář Pavel Škeřík. Prvním kazatelem filiálního sboru v Dambořicích se stal František Lutovský, který zde bydlel a působil dvacet let. K nově vzniklému sboru patřily kromě Dambořic ještě Násedlovice, Ždánice, Bošovice a Velké Hostěrádky, které se však po několika letech vrátily do sboru klobouckého. Prvním kurátorem byl poštovník Josef Procházka a po něm

bývalý kloboucký kurátor Karel Bartošek, dále František Kratochvíl, oba z Dambořic, a po nich Josef Mastný z Násedlovic. V padesátých letech se uvažovalo o zakoupení opuštěné židovské synagogy, ale pro nevyhovující stav od toho bylo upuštěno. Synagoga byla posléze zbořena a na jejím místě je dnes už jen pamětní deska.

Nákladnou akcí se stalo pořízení varhan z Krnova, které se sbor odvážil přes námitky synodní rady. Všechny závazky však byly řádně zaplacený a od roku 1965 varhany nepřetržitě slouží. Iniciátorem stavby varhan byl tehdejší varhaník Vlastimil Matula. V roce 1967 přichází do sboru jako kazatel František Hanák, rodák z nedalekých Klobouk, který zde zanechal výraznou stopu zejména založením sdružení mládeže a zahraničními styky. Za jeho působení byl zakoupen domek č.p. 73 a přestavěn na faru. Po odchodu „br.fr.“ Hanáka přichází do Dambořic v roce 1975 na své první místo vikářka Jana Páleníková, později provdaná Gruberová, která zde kromě doby mateřství, kdy ji zastupoval manžel, působí dodnes (tedy víc než 30 let). Kurátory byli postupně Karel Bartošek, Josef Pučálka a Karel Bartošek ml. Po jeho předčasném odchodu se stal kurátorem Miroslav Dobeš z Násedlovic.

V osmdesátých letech prošla modlitebna generální opravou, při které byl výrazně změněn její vzhled a orientace. Na místě někdejšího vstupu je nyní stůl Páně a kazatelna a vstup je z boku z přistavěného zádveří. K velkým přednostem tohoto sboru patří samozřejmost, s jakou se presbyteri starají o opravy sborových budov. V poslední době s využitím dotací obce, která má pravidelné příjmy z těžby nafty na svém území.

V dobách působení manželů Gruberových byla častá spolupráce se sousedním klobouckým sborem, zejména při společných akcích mládeže a týdenních pobytech na Blažkově.

Ve sboru se v současné koná většina obvyklé sborové práce: biblické hodiny od podzimních hodů do Velikonoc v rodině presbytera Pavla Bartoška, práce s dětmi v kuchyni na faře, a stejný rozsah činnosti je v kazatelské stanici v Násedlovicích, kde je modlitebna z roku 1896, k níž byla později přistavěna místnost pro setkávání menších skupin (biblické hodiny, děti,

staršovstvo). Účast na bohoslužbách se pohybuje kolem 12 osob v Dambořicích a 25 v Násedlovicích. O svátcích bývá dvojnásobná.

Za historickou změnu je možno považovat pravidelné konání (od roku 2000) ekumenických bohoslužeb v novoročním období místní římskokatolickou farností – věc v tomto kraji nedávno ještě takřka nemyslitelná.

Modlitebna v Násedlovicích

Jana Gruberová

LIDÉ VE SBORU

Brno I

2.2.	Jana Straková	70 let
3.2.	Jaroslava Muchová	78 let
4.2.	Ester Kamínková	79 let
5.2.	Jiří Smolař	76 let
5.2.	Ludmila Šustrová	83 let
7.2.	Jaroslav Koukal	10 let
7.2.	Petra Slovácová	30 let
9.2.	Josef Gracias	83 let
9.2.	Martin Lípa	10 let
15.2.	Jindřiška Jakubcová	82 let
15.2.	Luboš Muric	84 let
17.2.	Jaromír Chmelík	91 let
20.2.	Blahomíra Ryšavá	81 let
23.2.	Martin Čech	40 let
24.2.	Jaroslav Černý	76 let
27.2.	Milan Bohatec	70 let
29.2.	Zdeněk Pilát	78 let

Rozloučili jsme se:

22. 12. Jan Odstrčil, nar. 1932

Brno II

1. 2.	Drahomíra Šafaříková	78 let
3. 2.	Věra Lipinská	84 let
3. 2.	Anna Pohanková	82 let
3. 2.	Josef Havlík	79 let
4. 2.	Jaroslav Marek	78 let
5. 2.	Marta Kučerová	76 let
6. 2.	Milada Ševčíková	87 let
9. 2.	Alena Bartošková	50 let
10. 2.	Dáša Horáková	80 let
12. 2.	Věra Ondráčková	83 let
15. 2.	Ludmila Malášková	86 let
16. 2.	Darina Stejskalová	80 let
16. 2.	Eva Dufková	70 let
18. 2.	Dagmar Dvořáková	84 let
19. 2.	Josef Váně	85 let
19. 2.	Noemi Zakopalová	80 let
22. 2.	Zdena Procházková	86 let
23. 2.	Zdeněk Sotolář	50 let
27. 2.	Miroslav Šimek	84 let
27. 2.	Marta Kompišová	77 let
27. 2.	Marta Dufková	40 let
27. 2.	Michaela Urbanová	10 let
27. 2.	Rostislav Mahel	10 let
28. 2.	Jana Bártová	60 let

Rozloučili jsme se:

14.12. Zdeněk Dufek, nar.1944

**Požehnán buď Bůh,
že mou modlitbu nezamítl
a své milosrdenství mi neodepřel.
Ž 66,20**

BUDE

Kavárnička v únoru

- 3. 2. Osobnost superintendenta Ferdinanda Císaře
- 10. 2. Studenti konzervatoře
- 17. 2. Severní Albánie – IV. díl, promítá Jan Franců
- 24. 2. Vyprávění bratra faráře Jana Pokorného

Tři setkání nad otázkami víry.

Na prosincovém staršovstvu byl přijat návrh br. Tančeva o uspořádání tří teologicky zaměřených večerů, určených zájemcům z našeho sboru i odjinud. V době, kdy budete číst tyto řádky, už budou zřejmě dva večery za námi, a to 22. ledna na téma: Odkud zlo?, který připravil nosislavský farář Ondřej Macek, a 29. ledna na téma: Co máme rozumět pod pojmem „těla z mrtvých vzkříšení“, k němuž byl o průvodní slovo požádán br. farář J. Vítek. **Před námi je ještě třetí vzdělávatelný večer, který se koná v pátek 5. února na téma: Kristova zástupná oběť. Výklad a vedení následného rozhovoru přislíbil farář Pavel Kašpar. Setkání se uskuteční v modlitebně sboru CČE v Brně Židenicích na Jílkově ulici 74 ve 20 hod. Všichni jste srdečně zváni.**

Jana Slámová

Kniha

Kniha vzpomínek

Před dvěma lety jsem v Setkávání upozorňovala na mimořádně zajímavou knihu Paula Spiegela, která byla do češtiny přeložena Evou a Pavlem Dobšíkovými pod názvem „Kdo jsou Židé“. Vůbec jsem netušila, že ještě v tom roce 2008 vyjde česky další jeho kniha zásluhou stejných brněnských překladatelů, která ponese název „Opět doma?“

Musím přiznat, že jsem se o ní dozvěděla teprve před časem v Mahenově památníku, kde Eva Dobšíková uváděla na trh svou vlastní knihu pamětí pod názvem „Naše doba a my v ní“ a při té příležitosti měla s sebou i další knihu Paula Spiegela „Opět doma?“

Docela krátce osvěžím vaši paměť, kdo byl Paul Spiegel. Byl prezidentem Ústřední rady Židů v Německu. Narodil se v roce 1937 ve Warendorfu do rodiny obchodníka s dobyt看em a jeho předkové žili v dnešním Severním Porýní-Vestfálsku už několik století. Za války jako dítě se musel skrývat v Belgii, ale po válce se jeho rodina vrátila zpět do Warendorfu. V šedesátých letech pracoval jako redaktor a později si vybudoval uměleckou agenturu. Téměř třicet let věnoval všechen svůj volný čas práci v židovských grémiích. Zemřel v roce 2006.

O čem píše Paul Spiegel ve své knize „Opět doma?“ (v originále Wieder zu Hause)? Podává v ní velmi osobní zповěď, která zahrnuje vzpomínky na dětství, na pronásledování za války, na návrat do Německa, ale i vyprávění o

práci pro židovské obce v Německu. Je to kniha pamětí, ale jak poutavých! Všichni Židé byli za vlády nacistů ohroženi na životě, šest milionů Židů bylo zavražděno, někteří se zachránili a přežili tu hrůznou dobu díky lidem, kteří se sice báli, ale přesto pomáhali. Neuvěřitelné osudy, neuvěřitelná utrpení, bolesti a tragedie museli Židé a jejich děti prožít. Nejsou dva stejné životní příběhy. Velmi jímavá je v knize kapitola, kdy se malý, sotva pětiletý Paul musel v Belgii ukrývat. Nějaká křesťanská rodina za velkou úplatu skrývala židovské děti. Asi deset jich žilo v jedné místnosti, mohly si hrát, ale musely být potichu. A když někdo zvonil, museli do úkrytu do sklepa, kde bylo vlhko a tma. Nikdy se nenajedly do sytosti a večer usínaly s pláčem a hrozným steskem. Paul byl mezi nimi nejmenší. Po čase Paulova maminka chtěla vidět, jak se má její dítě, a byla zděšena, že žije ve špíně a zavšivené, tak ho odtamtud odnesla, ale najít novou skrýš nebylo tak jednoduché.

Vyprávění je to zajímavé, ale hlavně odpovídá na otázku, proč znova mohou Židé žít v Německu, v zemi vrahů svých blízkých. Vždyť malý Paul byl po válce jediným židovským dítětem žijícím ve Warendorfu. I jako dospělý se Paul Spiegel setkával s názorem některých židovských představitelů, že všichni Židé by měli odejít a budovat nový stát Izrael. Byl to duchovní zápas o tuto problematickou vlast, ale právě z této knihy ho můžeme pochopit. Dovídáme se také o přílivu Židů ze Sovětského svazu do Německa za Gorbačova, což se nelíbilo izraelské vládě, protože podle sionistického pojetí je Izrael vlastní a útočištěm všech Židů na světě. Paul Spiegel chápal přistěhovalce Židů ze států bývalého Sovětského svazu jako příspěvek k znovuoživení života židovské komunity v Německu, k jehož úspěšnému náboženskému, kulturnímu a sociálnímu rozkvětu významně přispěl a jemuž věnoval veškerou energii. Snažil se o to, aby se generace, které přicházejí, mohly v Německu bez obav hlásit k židovství a rozvíjet svou víru, aby předávaly tradice.

Kapitoly, kde se dozvídáme, jak se stal novinářem, odborníkem na reklamu a později i majitelem úspěšné umělecké agentury, jsou plny napětí, laskavosti a moudrosti. Při této příležitosti se dovídáme i pohnutý životní příběh Hanse Rosenthala, který se stal nejoblíbenějším německým bavičem. Poznali ho i diváci televize, kteří se v době totality mohli dívat na rakouskou televizi. Hans Rosenthal se stal Spiegelovým nejlepším přítelem. Zároveň čteme, jak Paulovi Spiegelovi byly svěřovány funkce v židovské obci až k postu nejvyššímu, stal se prezidentem Ústřední rady Židů v Německu.

Není bez zajímavosti, že předmluvu k českému vydání napsal farář Jan Šimsa, který knihu vlídně vyprovodil na cestu za čtenářem. Píše v ní, že kniha Paula Spiegelova „Opět doma?“ nám pomáhá pochopit soudobé Německo z neobvyklého pohledu, a to rozhodně není málo.

Eva Šimková

Kázání v hospodě pokračuje

Už od září 2006 se koná zvláštní aktivita husovického sboru – bohoslužby v klubu Desert. Za provozu otevřené hospody zde zní modlitby, čtení z Písma i kázání evangelia. Vystupují rozmanité kapely, představují se zajímaví hosté. A pořad je plno. Vedle evangelíků přicházejí lidé na konkrétní program, o němž se dozvěděli nejspíš z internetu, anebo ti, kteří přišli prostě na pivo a zjistili, že se tu cosi děje. Evangelium tak může zaznít i někomu, kdo by církve nikdy nevyhledal. Jedinečnost akce probudila v loňském roce i zájem médií. Nejprve vyšel velký rozhovor v Mf Dnes, pak tu natáčela Česká televize (Týden v regionech), a pár minutek věnoval Desertu i Radiožurnál Českého rozhlasu. Znamená to, že když křesťané vyjdou z církevních prostorů, šance evangelia se zvyšují?

Štěpán Hájek

Na fotografiích jsou skupina Síla a spisovatel Milan Uhde

foto: Ben Skála

Druhý advent v černé Africe

Když jsem se vracel z Nsukky, o které jsem psal minule, ani ve snu mne nenapadlo, že se do Nigérie vrátím. A stalo se to právě za rok.

Kvůli stávce univerzit se vloni Workshop konal jen v omezené míře, a tak se mému hostiteli prof. Chidume podařilo ještě jednou získat peníze a Workshop uskutečnit ve větším měřítku, navíc v hlavním městě Abuja na půdě Národní matematické společnosti. Kromě jeho a mne přijel přednášet ještě profesor Claudio Morales z USA.

Cestou v letadle jsem si četl knihu o dějinách země. Nigérie vznikla z britské kolonie, která spojila zcela nesourodé oblasti: muslimské Hausy na severu, kulturní Joruby na jihozápadě a křesťanské Iby na jihovýchodě. Když Britové 1960 předali vládu místním, demokratická vláda se neudržela dlouho. Napětí mezi severem a jihem postupně rostlo, vedlo k atentátům, pogromům, až vyústilo do občanské války.

Zjistil jsem, že právě Nsukka byla ohniskem této občanské války, která zuřila koncem šedesátých let. Tehdy jihovýchodní část země s bohatými zásobami ropy na pobřeží vyhlásila nezávislou republiku Biafra. Federální vládě se dařilo povstání potlačit, ale vůdce povstalců plukovník Ojukwu přišel na ďábelský plán: z oblastí, které ztrácel, vyháněl místní obyvatelstvo do cizích krajů, kde nemělo potravu. Najal švýcarskou reklamní agenturu, aby vyhublé lidi a zvláště děti fotily (starší si pamatují na hrůzné snímky z Biafry). S humanitární pomocí na povstalecké území však přicházely také zbraně, a tak se občanská válka protáhla o 20 měsíců a zahynul přitom skoro milión lidí.

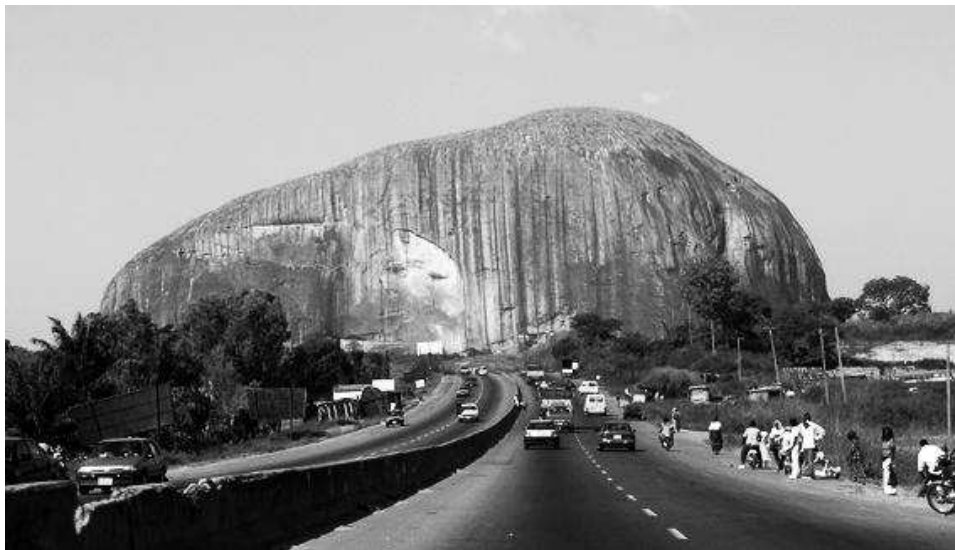
Vítěz se však zachoval velkoryse. Díky obrovským příjmům z exportu ropy zahájil velkorysý projekt obnovy a budování země. Dováželo se tolik zboží, že kapacita přístavů nestačila; lodě na vyložení zboží čekaly i půl roku. Když však přišel pád cen ropy, vyschnul zdroj peněz a realizace projektů se zpomalila, mnohé z nich zůstaly nedokončené.

Jedním z projektů bylo přesunutí hlavního města z Lagosu na jihozápadním okraji do středu země. Tak se ve zvláště, téměř neobydlené krajině s přívětivým klimatem po vzoru Brazílie podle plánů renomovaných architektů začalo budovat nové hlavní město Abuja.

První dojmy naznačují velkoryse navržené město s vybudovanou sítí širokých silnic, ale jen s několika budovami, většinou nedokončenými. Centru vévodí Národní ekumenické centrum s katedrálou, Centrální mešita se čtyřmi minarety, soudní dvůr, banka a další veřejné budovy. Městu dominuje oblá skála Aso v zeleni. Matematické národní centrum sídlí v provizorní budově, nová se staví 60 km západně.

V sobotu byl pro účastníky Workshopu uspořádán výlet. První zastávkou byl supermoderní hotel Sheraton ve tvaru dvou šikmých obytných bloků, které se nahoře sbíhaly a tvořily tak stín. Mezi bloky byly tropické rostliny a stromy. Stěny byly ozdobeny dřevořezbami, bazén lákal ke koupeli. Potom

jsme navštívili jezero na pitnou vodu nad městem. Někteří účastníci si oblékli svůj kroj: jednoduchý malovaný šat, ideální oblečení pro horké podnebí. Další zastávkou byly vodopády na řece Guarara. Cestou naši pozornost upoutal Zuma rock - obrovský holý šedý skalní monolit 300 m vysoký, hladké svislé stěny ho činily nepřístupným. Navštívili jsme také černošskou vesničku, kde lidé ještě žili v kulatých chatrčích z hlíny, s kuželovitou střechou ze slámy.

Protože byl advent, při svých procházkách městem jsem narazil na evangelikální bohoslužby, které se konaly v otevřeném prostoru jen s provizorní střechou. Nezapomenu, jak vpředu kazatel vyzýval věřící, aby se radovali, a oni všichni odpovídali, zpívali a tančili s plným nasazením, otevřeným srdcem a nadšením, se kterým se u nás už nesetkáme. Zpívali i píseň „Tichá noc“, s mojí představou zimního času ostře kontrastovalo úmorné vedro a pot řinoucí se z tančících.

Po Workshopu nám hostitel chtěl ukázat svůj domov. Cesta autem byla zajímavá, včetně přejezdu veletoku Niger, bohužel brzy byla tma. Tak jsem se podruhé dostal do Nsukky, za ten rok se zde skoro nic nezměnilo, jen univerzita byla plná studentů, už se nestávkovalo.

Před odletem jsem se ještě zastavil v metropoli Lagosu. Centrum s mrakodrapy připomíná americký „Manhattan“, zblízka je to kombinace obou kultur. Při odjezdu mne potkal nepříjemný zážitek. Taxikář dostal zaplacen a vezl mne na letiště. Za rohem nás však zastavil voják se samopalem. Když jsme chvíli stáli, ptal jsem se řidiče, co se děje. Voják chtěl stovku dolarů – a já měl právě na zaplacení letištního poplatku. Naštěstí si po chvíli nějak dal říct a já jsem se dostal na letiště včas. Jinak jsem se ale v Nigérii setkal s milými lidmi.

Jan Franců

Pozvánka na Pražský hrad aneb měl Hus vousy?

„Teto, umíš anglicky?“ otázala se mě neteř, když jsem jí sdělila, že pojedeme do Prahy. Nepříjemný zážitek (zvláště pro menší postavy) z davů turistů na Pražském hradě z vás však rychle opadne, když vstoupíte do ztichlé prostory bývalých císařských koníren na žel velice málo navštěvovanou výstavu Umění české reformace. Téměř 120 vystavených exponátů si však klid a ticho zaslouží. Po zkušenosti z nedůstojných front před každým obrazem ve vídeňské Albertině se zde v tichu skloníme nad nejstarší, Klaudiánovou mapou Čech. Neteř ihned začne hledat jihočeská města. Jsou zde nahoře – jak se dočítáme, v roce 1518 nebylo ještě ustáleno zobrazovat jih dole. Mapu doplňuje satirická kresba vozu, taženého dvěma koňskými spřeženími na dvě strany. Vozatajové se nemohou dohodnout. Jde o alegorii tehdejšího náboženského rozdělení Čech.

Náš průvodce mě vede k prvnímu vyobrazení Jana Husa. Již v 30. letech 15. století v Martinické bibli neznámý opisovatel nakreslil malinkou postavíčku na hranici vedle ozdobné iniciály. Kreslil to tajně? Se strachem? Se škodolibostí? Vyobrazení Husa se našlo i při restaurování gotického deskového oltáře z roku 1486 v kostele v Roudníkách po odkrytí přemalby. Ta zachránila výjev před zničením. Ve školních učebnicích jsme prohlíželi (a ti šikovnější dokreslovali) asketický profil Mistra Jana Husa s ostrou bradkou od Brožika či Švabinského. Tak by měl podle představy 19. století vypadat ten, kdo za víru položí život. Nejstarší vyobrazení ukazují však Husa v daleko střízlivější, prosté, nenápadné podobě. Vousy coby katolický kněz nemá. Ty byly typické až pro husity – táborské kněze. Křivdili bychom ale Brožikovi, že si tu bradku vybájl až on. Už na renesančním kachli je Hus podle dobové módy vousatý, s baretem. Tak i ve známém malostranském graduálu z let 1569 – 72, kde Viklef vykřesává jiskry, Hus zapaluje svíčku a Luther nese pochodeň. Výstava zachycuje i začátek protireformace. Zející rána v Rudolfově majestátu, který byl rozstřížen na znamení jeho neplatnosti, mluví za vše.

Deník Metro komentoval výstavu pod titulkem „Pražský hrad obsadili husité“. Pražský hrad bohužel neobsadili husité, ale turisté, a nám nezbyvá, než po hodině a půl rozjímání nad postavíčkami z graduálů, propletenými v notových osnovách, vmísit se opět do mnohojazyčného davu. V této tlačenici mě napadá pesimistická otázka, kdo a kam se o ten vůz přetahuje dnes.

Na plakátě se dočteme, že výstava, otevřená do 4. 4. 2010 denně od 10 do 18 hodin, je hradním příspěvkem k čtyřsetletému výročí Majestátu Rudolfa II. o náboženské svobodě. Naším příspěvkem by alespoň mohlo být, že ji navštívíme. A vyplatí se jet ve skupině!

Marta Procházková

Brno I

Na první lednové schůzi jsme nejprve probírali splněné úkoly a urgovali ty dosud nesplněné (např. smyčka pro hůře slyšící v Červeném kostele, nové židličky do dětského klubu). Připravovali jsme koncept výroční zprávy a opakovanou volbu sestry farářky. Oba kazatelé byli uvolněni na lednový farářský kurz v Praze. Učitelům nedělní školy je třeba poděkovat za přípravu vánoční hry. S uspokojením jsme vyslechli zprávu o měření, která potvrdila zlepšení akustické pohody v sále po letních opravách stropu. Na březen se opět připravuje veřejná schůze staršovstva. Staršovstvo se také začalo zabývat otázkou koupě nového sborového auta a schválilo umístění informační mramorové desky na Červený kostel. Finanční komise dostala za úkol připravit návrh rozpočtu na rok 2010.

Jiří Gruber

Brno II

I na začátku kalendářního roku bylo zapotřebí věnovat se pečlivě hospodářským záležitostem. Už na jaře má sbor před sebou důkladnou opravu uliční fasády Blahoslavova domu – záleží nám na vzhledu domu na frekventované ulici – a záleží na tom, abychom skutečný stavební stav domu zachovávali v co nejlepší podobě. Rozhovor o náplni činnosti a hospodaření střediska na Blažkově se v hospodářské části jednání odehrál se zaujetím účastníků a důkladně. Staršovstvo uzavřelo přípravu návrhů kandidátů, které chce sboru doporučit k volbě do staršovstva na příští období. Sborové shromáždění je letos opět připravováno do dvou částí jednání, a to na 14. února a 14. března. Přehled sborových, seniorátních a celocírkevních akcí zamýšlených pro první pololetí tohoto roku, jak jsme jej vzali na vědomí, je rozsáhlý.

Jaroslav Vítek

Brno – Židenice

První schůze staršovstva v novém roce začala výjimečně o hodinu dříve, protože kromě obvyklé agendy jsme měli na programu také delší dobu plánovaný tematický rozhovor. Po projednání programu ve sboru pro následující měsíce, doladění příprav na blížící se instalaci druhé kazatelky sboru (24. 1.) a rozdělení nedělních služeb pro nejbližší týdny jsme se zamýšleli nad otázkou, jak často a jak náležitě máme slavit Večeři Páně. Bratr farář si připravil malý teologicko-historický úvod, načež se rozproudila cílá diskuze o tom, zda má být vysluhování Večeře Páně vyhrazeno jen pro několik příležitostí v církevním roce, nebo zda by se naopak mělo stát běžnou součástí nedělních bohoslužeb. (V současné době je v našem sboru Večeře Páně vysluhována kromě svátků také každou první neděli v měsíci.) Téma jsme nechali otevřené a rozhodli jsme se o něm v brzké době uspořádat sborový rozhovor.

L. Švanda